

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/80/2022
Identifikačné číslo spisu: 4021200005
Dátum vydania rozhodnutia: 26. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4021200005.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: Z. V. N., J. XX.XX.XXXX, G. H., H.Á. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20. 10. 2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/3/2021-55 zo dňa 27. septembra 2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č.k. 23Sa/3/2021-55 zo dňa 27. septembra 2021 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20. 10. 2020 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred správnym súdom a kasačného konania v celom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 23Sa/3/2021-55 zo dňa 27. septembra 2021, podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.10.2020, ktorým podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 16.11.2017 zamietol v celom rozsahu a rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 16.11.2017 bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok v sume 451,70 Eur. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd poukazom na ust. § 168 SSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Z predloženého administratívneho spisu krajský súd zistil, že žalobca si žiadosťou zo dňa 02. 11. 2017 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 12. 09. 2017. Prvostupňový správny orgán

rozhodol o výške dôchodku v zmysle zákona na nárok na dôchodok a určenie sumy boli žalobcovi započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy dosiahnuté v rozhodujúcom období, a to na základe údajov uvedených v žiadosti ako aj priložených dokladov. Žalovaný správny orgán uviedol, že po preskúmaní veci zistil, že nárok na starobný dôchodok žalobcovi v r. 2001 nesprávne zhodnotil osobný vymeriavací základ 67.001,-Sk, a preto sumu starobného dôchodku určil znovu po správnom zhodnotení vymeriavacieho základu za obdobie od 01. 01. 2001 do 21. 12. 2001 v sume 67.701,-Sk. Toto správne zhodnotenie vymeriavacieho základu však nemá vplyv na zmenu sumy starobného dôchodku účastníka konania. Žalobcovi bol posúdený nárok aj podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. Žalobca napadol rozhodnutie žalovanej žalobou na Krajskom súde v Nitre, ktorý rozsudkom, č.k. 23Sa/55/2018-78 zo dňa 29.07.2020 žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozhodnutím sp. zn. 7Sk/24/2019 zo dňa 29.07.2020 rozhodol tak, že zmenil rozhodnutie Krajského súdu v Nitre a rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalovaná po zrušení rozhodnutia vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X dňa 20. 10. 2020, ktorým opätovne potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. XXX XXX XXXX X - P... zo dňa 16. 11. 2017 a odvolanie žalobcu zamietla. Riadila sa právnym názorom, ktorý vyslovil Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 7Sk/24/2019 zo dňa 29. 07. 2020. Opätovne dospela k záveru, že suma starobného dôchodku žalobcu bola vypočítaná správne, v súlade s predpismi, preto žalovaná opätovne ako odvolací orgán rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako vecne správne potvrdila.

3.Zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu správny súd preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

4.Krajský súd po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovanej, po zrušení rozhodnutia Najvyšším súdom SR rozsudkom sp. zn. 7Sk/24/2019 konštatoval, že správny orgán, teda žalovaná, sa vysporiadala s námietkami žalobcu a náležite zdôvodnila rozhodnutie, akým spôsobom došlo k výpočtu starobného dôchodku žalobcu. Správny súd nezistil dôvod, že by sa žalovaný správny orgán odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovanej, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre správnosť napadnutého výroku rozhodnutia. Správny súd uviedol, že žalovaná sa v rozhodnutí vyporiadala so všetkými námietkami žalobcu a rozhodnutie riadne zdôvodnila. Konštatoval, že žalovaná v napadnutom rozhodnutí uviedla presný rozpis a s tým súvisiace spôsoby výpočtu vymeriavacích základov za rok 2009 - 2016. Ďalej uviedol, že žalovaná vo svojom rozhodnutí sa vyporiadala aj s ďalšou námietkou žalobcu ohľadne kalendárnych dní vylúčených dôb podľa § 140 zákona č. 461/2003 Z. z., nakoľko sa jednalo o dni dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu, na ktoré mal nárok na nemocenské. Túto námietku vyhodnotila žalovaná ako nedôvodnú s konštatovaním, že počet kalendárnych dní práceneschopnosti v rokoch 2009-2013 nie je uvedený v evidenčnom liste dôchodkového poistenia, pretože žalobca nepoberal nemocenskú dávku a účinnosťou zákona č. 461/2003 Z. z. inštitút náhradných dôb zanikol. Podľa právnej úpravy platnej do 31. 12. 2003 sú teda na evidenčnom liste dôchodkového poistenia uvádzané kalendárne dni, ktoré sa vylučujú pri zisťovaní priemerného mesačného zárobku, ide teda o počet kal. dní, za ktoré má poistenec nárok na poistné z nemocenského poistenia a mali vplyv na sumu priemerného mesačného zárobku.

5.Vo vzťahu k námietke žalobcu, o neuvedení výlučných dôb v evidenčnom liste dôchodkového poistenia, krajský súd uviedol, že to nemá vplyv na výšku starobného dôchodku, pretože pre výpočet dôchodku podľa platnej úpravy od 01. 01. 2004 sú relevantné iné veličiny, priemerný mesačný zárobok sa neurčuje. Za namietané obdobie zhodnotených rokov na dôchodkové poistenie 2011-2013 má žalobca zhodnotený podľa evidenčného listu dôchodkového poistenia v plnom rozsahu. Žalovaná podľa názoru krajského súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom objasnila žalobcovi zásadné skutočnosti relevantné pre výpočet vymeriavacieho základu za to ktoré žalobcom namietané obdobie.

Žalobca v žalobe neuviedol žiadne dôkazné prostriedky, ktorými by spochybnil alebo doplnil skutočnosti obsiahnuté v administratívnom spise. Žalovaná vydala nové rozhodnutie po zrušení pôvodného rozhodnutia po doplnení odôvodnenia svojho rozhodnutia, ku ktorému dospela na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a v súlade s platnými právnymi predpismi. Preto správny súd podľa § 190 SSP žalobu ako nedôvodnú zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

6. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Navrhoval, aby kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 23Sa/3/2021 zo dňa 27. septembra 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. I naďalej zotrval na názore, že rozhodnutie žalovanej trpí vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čo malo za následok jeho nezákonnosť.

7. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca namietal porušenie zákona zo strany krajského súdu v tom, že nerešpektoval právny názor obsiahnutý v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sk/24/2019 z 29.07.2020, ktorým bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Nitre z 18.02.2019 tak, že rozhodnutie žalovanej bolo zrušené a vec jej bola vrátená na ďalšie konanie. Žalovaná vo svojom rozhodnutí taktiež nerešpektovala názor najvyššieho súdu, keď nereagovala na všetky otázky súvisiace s predmetom konania, pričom argumenty v rozhodnutí uvedené nemožno považovať za nové dôkazy. Opomenuté zostali roky 2009, 2010, 2014-2016 a k tým sa už najvyšší súd vo svojom rozhodnutí vyjadril.

8. Vo vzťahu k ust. § 140 zák. č. 461/2003 Z.z. žalobca uviedol, že ho nie je možné mechanicky aplikovať na všetky prípady, najmä keď účastník reálne vyplatene nemocenské nemal. /čo je aj prípad žalobcu/ S argumentáciou žalobcu ohľadne nevyplatenia nemocenského sa žalovaná a ani správny súd nezaoberali. Zastával názor, že krajský súd si mechanicky bez akejkoľvek vlastnej argumentácie osvojil nesprávne stanovisko, ktoré sa prieči názoru najvyššieho súdu. Poukázal na to, že v žalobe namietal jednak nezohľadnenie kalendárnych dní vylúčených dôb, výšku osobného vymeriavacieho základu za roky 2011, 2012 a 2013, nezaplatenie nemocenských dávok počas PN za obdobie od 01.01.2009 do 31.12.2013 ako i skutočnosť, že chybou zamestnancov Sociálnej poisťovne, pobočky Komárno došlo k zníženiu hodnoty priemerného mzdového bodu. Krajský súd sa zaoberal len otázkou kalendárnych dní vylúčených dôb podľa ust. § 140 zák. č. 461/2003 Z.z. a dospel k zhodnému názoru ako žalovaná, že pre výpočet dôchodku je to irelevantné. Ďalšími namietanými skutočnosťami sa ani správny orgán a ani súd nezaoberali, hoci táto povinnosť pre nich jednoznačne vyplývala z rozsudku najvyššieho súdu. Krajský súd v procese súdneho prieskumu teda náležite nepostupoval. Žalobca zdôraznil, že v čase jeho práceneschopnosti o vyplatenie nemocenských dávok nežiadal, avšak poistné za tieto mesiace v plnej výške zaplatil. Sociálna poisťovňa, pobočka Komárno žalobcovi po uplynutí premlčacej doby zaplatené poistné vrátila ako preplatok. Týmto postupom sa cíti žalobca poškodený jednak tým, že došlo k skráteniu výšky jeho priemerného osobného mzdového bodu, ale aj tým, že následne si už nemohol uplatniť nárok na nemocenské dávky.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti

9. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila písomne podaním zo dňa 07.01.2022. Dôvody, ktoré žalobca uviedol v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené. Vyslovila názor, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite správne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia. Zotrvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia, pri posudzovaní nároku žalobcu na starobný dôchodok a pri výpočte jeho výšky postupovala v súlade so zákonom a s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení. Navrhovala kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zmietnuť a nepriznať žalobcovi náhradu trov konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

10. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

11. Podľa ust. § 101e ods. 1, 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

13. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/3/2021-55 zo dňa 27. septembra 2021, ktorým krajský súd zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.10.2020.

14. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril dávkový spis žalovaného správneho orgánu.

15. Predmetom preskúmvacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.10.2020, ktorým podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 16. 11. 2017 zamietol v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 16. 11. 2017 podľa ust. § 65, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z. z. bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok od 12. septembra 2017 v sume 451,70 Eur.

16. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

17. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti

Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

18.Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených Správnym súdnym poriadkom, keď na základe vlastných zistení plynúcich z administratívneho spisu dospel k právnemu záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, s ktorým sa najvyšší správny súd nemohol stotožniť. Najvyšší správny súd na rozdiel od záveru, ku ktorému opätovne dospel krajský súd, zastáva názor, že žalovaný vo svojom rozhodnutí, aj napriek už prezentovanému právnemu názoru kasačného súdu v rozhodnutí sp. zn. 7Sk/24/2019 z 29.07.2020, sa nevysporiadal so všetkými námietkami, ktoré žalobca uplatnil v podanom odvolaní.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

19.Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

20.Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

21.V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie

obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvoľe (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

22.Podľa § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z., v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

23.V súlade s právnou úpravou ustanovenou v citovanej právnej norme kasačný súd opätovne v prejednávanej veci zdôrazňuje, že je povinnosťou správneho orgánu svoje rozhodnutie jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom odôvodniť, aby bolo zrejmé, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôvodov, pričom stručne a výstižne vysvetlí, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní a zodpovedal najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, alebo povinnosti, ktoré boli predmetom správneho konania. V preskúmvanej veci už v predchádzajúcom konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 7Sk/24/2019 dospel kasačný súd k záveru o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, keď správny orgán svoje rozhodnutie založil na dôvodoch, ktoré riadne a zvlášť pre žalobcu dostatočným spôsobom bližšie nezdôvodnil, čo viedlo k jeho zrušeniu a vráteniu veci na ďalšie konanie. Hoci žalovaný správny orgán vo svojom následnom, v tomto konaní preskúmvanom rozhodnutí, doplnil svoje odôvodnenie vo vzťahu k námietke o nezohľadnení kalendárnych dní výlučných dôb v rokoch 2009 až 2013, nechal však úplne bez povšimnutia, že obdobná námietka bola zo strany žalobcu uplatnená už v odvolacom konaní a to aj vo vzťahu k obdobiu rokov 2014 až 2016. Správny orgán bol viazaný právnym názorom kasačného súdu o nutnosti jasným a zrozumiteľným spôsobom objasniť žalobcovi zásadné skutočnosti relevantné pre výpočet vymeriavacieho základu za to ktoré žalobcom namietané obdobie (bod 40 odôvodnenia rozsudku NS SR sp. zn. 7Sk/24/2019), čo nerešpektoval. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, pretože rozhodnutie musí byť zrozumiteľné najmä pre účastníkov konania. Uvedená skutočnosť ušla pozornosti krajského súdu, keďže ten považoval rozhodnutie žalovaného za riadne odôvodnené, nereagujúc pri tom na všetky žalobcove námietky.

24.Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, kasačný súd dospel k záveru o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovanej pre nedostatok dôvodov. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv fyzických a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Súd v správnom súdnictve pri prieskume zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy nevyhľadávajú dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnutie správneho orgánu potvrdené. Ak je rozhodnutie správneho orgánu nepreskúmateľné, správny súd nemôže dopĺňať dôvody takéhoto rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru o nezákonnosti rozhodnutia žalovanej, z ktorých dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu rešpektujúc zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania, podľa ust. § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že

preskúmané rozhodnutie žalovanej podľa ust. § 191 ods. 1 písm. d) SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

25.V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovanej postupovať v zmysle vyjadreného právneho názoru kasačného súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

26.O nároku na náhradu trov kasačného konania a trov konania pred správnym súdom rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní mal úspech, priznal nárok voči žalovanej na ich náhradu. (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP)

27.Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.